

Ο Πρόεδρος

**Προς τον
Πρόεδρο της Κυβέρνησης,
κ. Αλέξη Τσίπρα**

Αθήνα, 22 Σεπτεμβρίου 2015
Αρ. Πρωτ.: 2727

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Ως πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, η οποία εκπροσωπεί το σύνολο της επιχειρηματικής κοινότητας της χώρας, θα ήθελα να σας ενημερώσω για τις θέσεις και τις απόψεις, αλλά και τις προτάσεις μας, για την επίλυση του μείζονος προσφυγικού και μεταναστευτικού προβλήματος που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, ενόψει και της Συνόδου Κορυφής για το θέμα που θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 23 Σεπτεμβρίου.

Η Ευρώπη βρίσκεται σήμερα στη δίνη μιας σοβαρής προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης. Μιας κρίσης που δοκιμάζει τη συνοχή της, δοκιμάζει τις αξίες πάνω στις οποίες στηρίχθηκε το ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Μέχρι τώρα, πάνω από 400.000 άνθρωποι έχουν διασχίσει τη Μεσόγειο, με προορισμό τις ευρωπαϊκές χώρες. Περισσότεροι από 2.500 έχουν χάσει τη ζωή τους στη θάλασσα, προτού καν πατήσουν σε ευρωπαϊκό έδαφος. Μόνο στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ, έχουν εισέλθει 160.000 πρόσφυγες και μετανάστες από τις αρχές του 2015. Μόνο τον Ιούλιο, έφθασαν στη χώρα μας 50.242 άτομα. Και οι αριθμοί αυξάνονται καθημερινά. Με όλο και περισσότερους ανθρώπους να επιχειρούν το πέρασμα στην Ευρώπη, πολλοί από αυτούς ελπίζοντας να ξεφύγουν από εμπόλεμες ζώνες σε χώρες όπως η Συρία και το Αφγανιστάν.

Η έξαρση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών προς την Ευρώπη αποδίδεται στην ανάπτυξη ενός διευρυμένου τόξου αστάθειας, που εκτείνεται από την Ασία μέχρι την υποσαχάρια Αφρική. Δεν είναι μόνο η Συρία, όπου ο εμφύλιος πόλεμος δημιουργεί ένα τεράστιο ρεύμα προσφύγων. Είναι και οι διαρκείς εντάσεις στη Λιβύη, στην Αίγυπτο, αλλά και σε χώρες όπως το Μαλί, το Σουδάν, η Σομαλία. Είναι οι εντάσεις στη Μέση Ανατολή, σε χώρες όπως το Ιράκ και το Αφγανιστάν κι ακόμη πιο ανατολικά, στο Πακιστάν, στο Μπαγκλαντές κ.ά.

Ο πόλεμος, η έξαρση της ισλαμικής τρομοκρατίας, αλλά και η φτώχεια, η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ο φόβος είναι οι βασικές αιτίες που αναγκάζουν εκατομμύρια ανθρώπους να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Όσο οι αιτίες αυτές εξακολουθούν να υφίστανται, το ανθρώπινο κύμα προς την Ευρώπη θα μεγαλώνει. Και η Ευρώπη θα πρέπει να το διαχειριστεί, κάτω από όλο και πιο πιεστικές συνθήκες.

Δυστυχώς, μέχρι τώρα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποδειχθεί όχι μόνο απροετοίμαστη, αλλά κυρίως αδύναμη να αντιμετωπίσει αυτή την κρίση αποφασιστικά και αποτελεσματικά. Για μια ακόμη φορά, μετά την κρίση χρέους, είναι εμφανής η απουσία μιας κοινής κατεύθυνσης. Είναι εμφανής η αδυναμία υπέρβασης μεμονωμένων στρατηγικών και σκοπιμοτήτων. Είναι εμφανής η αδυναμία να ληφθούν έγκαιρα οι γενναίες αποφάσεις που η πραγματικότητα επιβάλλει. Κι αυτό είναι κάθε άλλο παρά ενθαρρυντικό. Γιατί η προσφυγική και μεταναστευτική κρίση που βιώνουμε τους τελευταίους μήνες υπερβαίνει τις δυνατότητες οποιασδήποτε χώρας να την αντιμετωπίσει μεμονωμένα. Χρειάζεται μια συνεκτική και ολοκληρωμένη διαχείριση, σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο.

Προέρχομαι από μια χώρα που γνωρίζει καλά τις συγκλονιστικές διαστάσεις του ζητήματος. Βιώνει καθημερινά την ανθρώπινή του διάσταση: την ελπίδα, την κούραση, τη στέρηση, την απώλεια και την τραγωδία. Βιώνει όμως και τις συνέπειες, σε επίπεδο οικονομίας, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας.

Η Ελλάδα βεβαίως δεν αποτελεί προορισμό. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος, επιδιώκουν να περάσουν όσο το δυνατόν ταχύτερα τα σύνορα της χώρας μας και να φθάσουν στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης. Η Ελλάδα έχει αποτελέσει, αντίθετα, προτιμητέα επιλογή ως χώρα διέλευσης, κυρίως λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Τους τελευταίους μήνες, ωστόσο, συντελεί και η κλιμάκωση της οικονομικής κρίσης, που είχε ως αποτέλεσμα να ατονήσουν σε κάποιο βαθμό οι κρατικοί μηχανισμοί ελέγχου. Παρά τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που βιώνει εδώ και χρόνια, η ελληνική κοινωνία στη συντριπτική της πλειοψηφία, βρήκε τη δύναμη να αγκαλιάσει τους αιτούντες άσυλο. Να δείξει αλληλεγγύη και ανθρωπιά, να φροντίσει όσο το δυνατόν τις ανάγκες τους, μέσα από την εθελοντική κινητοποίηση και προσφορά πολιτών, επιχειρήσεων και φορέων. Παρ' όλα αυτά, η Ελλάδα δεν έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει το σύνολο των προσφύγων και μεταναστών που κινούνται με προορισμό την Ευρώπη. Ήδη είναι ορατή η οικονομική ζημιά που έχουν υποστεί ειδικά οι ακριτικές περιοχές της χώρας, που αποτελούν σημεία εισόδου.

Μόνο στον τομέα του τουρισμού, έχουν χαθεί μέχρι στιγμής αρκετά εκατομμύρια ευρώ σε τζίρο εξαιτίας ακυρώσεων. Μια σειρά από αεροπορικές εταιρείες ακυρώνουν πτήσεις. Ξένοι ταξιδιωτικοί οργανισμοί θέτουν νησιά, όπως η Λέσβος και η Κως εκτός των προγραμμάτων τους, ή ζητούν μειώσεις τιμών σε ήδη υπογεγραμμένα συμβόλαια. Είναι περιττό να τονίσω ότι η ζημιά αυτή αντιστοιχεί σε απώλεια θέσεων εργασίας. Κι αυτό σε μια εποχή όπου η ανεργία στην Ελλάδα καλπάζει. Και που χιλιάδες οικογένειες προσβλέπουν στον τουρισμό, για να αντλήσουν εισόδημα, έστω και για μερικούς μήνες.

Η Ελλάδα προφανώς αναγνωρίζει το μέρος της ευθύνης που της αναλογεί. Παρά την κριτική που κατά καιρούς δέχεται, η χώρα μας έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες στα θέματα μετανάστευσης και ασύλου. Την προηγούμενη διετία, μέσα σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, η χώρα κατάφερε να δημιουργήσει ένα βασικό σύστημα διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών. Αξιοποίησε αποτελεσματικότερα τους ευρωπαϊκούς πόρους. Δημιούργησε μια σύγχρονη υπηρεσία Ασύλου, μια νέα υπηρεσία Προσφύγων, καθώς και μια νέα σειρά κέντρων πρώτης υποδοχής και προαναχωρησιακών κέντρων. Επίσης, ενέτεινε τις προσπάθειές της και πέτυχε καλύτερα αποτελέσματα σε θέματα επιστροφής των παράνομων μεταναστών στις χώρες προέλευσης.

Σαφώς υπήρξαν και εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες. Σαφώς, η Ελλάδα οφείλει να κινηθεί ακόμη πιο αποτελεσματικά. Μπορεί και πρέπει να εντείνει εκ νέου τις προσπάθειές της. Για να βελτιώσει και να επιταχύνει τις διαδικασίες ελέγχου και χορήγησης ασύλου, σε όσους το δικαιούνται με βάση τις διεθνείς συνθήκες. Μπορεί και πρέπει να συνεργαστεί ακόμη πιο αποτελεσματικά με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, για την αξιοποίηση πόρων και τεχνογνωσίας. Μπορεί και πρέπει να δώσει, κυρίως, ένα αποτελεσματικότερο μήνυμα «μη προτροπής». Το μήνυμα ότι η Ελλάδα παρέχει τη δυνατότητα για ανεξέλεγκτο πέρασμα προς τον ευρωπαϊκό βορρά.

Όμως:

Θα επαναλάβω ότι η μετανάστευση και το προσφυγικό δεν είναι εθνικά προβλήματα. Είναι ευρωπαϊκά και διεθνή προβλήματα. Απαιτούν λύσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Απαιτούν μια νέα αντιμετώπιση, η οποία θα απαντά στις προκλήσεις της σημερινής πραγματικότητας. Η Ευρώπη χρειάζεται να συμφωνήσει σε μια νέα προσέγγιση. Χρειάζεται να εκπονήσει και να εφαρμόσει μια νέα, πραγματικά κοινή μεταναστευτική πολιτική. Η οποία θα έχει στη βάση της τις αρχές της αλληλεγγύης και του δίκαιου επιμερισμού της ευθύνης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει την πρακτική, όσο και συμβολική υποχρέωση να επανεξετάσει το νομικό πλαίσιο του Δουβλίνου. Ένα νομικό πλαίσιο που προβλέπει ότι η για το χειρισμό των θεμάτων ασύλου περιορίζεται στη χώρα της πρώτης εισόδου. Αυτό έχει νόημα στη θεωρία. Στην πράξη, όμως, εμφανίζει τεράστια προβλήματα. Γιατί η Ελλάδα, μια χώρα μικρή και σε παρατεταμένη οικονομική κρίση, δέχεται λόγω της γεωγραφικής της θέσης το 90% των μεταναστευτικών ροών προς την Ευρώπη. Είναι αδύνατον να διαχειριστεί από μόνη της αυτό τον όγκο. Η υποχρέωση που προβλέπεται από την υφιστάμενη συνθήκη δεν είναι μόνο βαθιά άδικη, αλλά και αντιπαραγωγική. Γι' αυτό και η Ελλάδα διαφώνησε πλήρως με το Δουβλίνο III και ζητά την αναθεώρησή του.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση οι πολιτικές που περιλαμβάνονται στο πρόσφατο σχετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Πολιτικές που περιλαμβάνουν:

- Τροποποίηση του κανονισμού του Δουβλίνου, με σκοπό να περιληφθεί «μια μόνιμη και δεσμευτική ποσόστωση κατανομής των αιτούντων άσυλο μεταξύ των 28 κρατών-μελών»
- Χρήση μιας δίκαιης και υποχρεωτικής κλείδας κατανομής, η οποία θα λαμβάνει υπόψη και τις ιδιαίτερες συνθήκες των ίδιων των αιτούντων άσυλο.

**Δ/ση: Ακαδημίας 6, 10671 Αθήνα,
Τηλ: (210) 3387105 (-06), Fax: 36.22.320,
e-mail: keeuhecci@uhc.gr, <http://www.uhc.gr>**

- Δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού μετεγκατάστασης, που θα τροποποιήσει τον κανονισμό του Δουβλίνου αναφορικά με το ποιο κράτος-μέλος είναι υπεύθυνο για την επεξεργασία των αιτήσεων για άσυλο.

Προς τη σωστή κατεύθυνση, για την άμεση αντιμετώπιση του ζητήματος, είναι και το πακέτο μέτρων μετεγκατάστασης που παρουσιάστηκε στις αρχές του μήνα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Θεωρούμε, ωστόσο, ότι απαιτείται μια συνολική επανεξέταση της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής, με μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Μέρος αυτής της πολιτικής πρέπει να είναι και η ενίσχυση της συνεργασίας, στο θέμα της επιστροφής των μεταναστών που δεν δικαιούνται άσυλο, στις χώρες προέλευσής τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δυνατότητες και μηχανισμούς για να ασκήσει πίεση στις περιπτώσεις χωρών οι οποίες δεν διευκολύνουν τη διαδικασία επιστροφής των υπηκόων τους. Μηχανισμούς που μια χώρα όπως η Ελλάδα δεν διαθέτει από μόνη της.

Πρέπει επίσης να δοθεί περισσότερη έμφαση στη διεθνή συνεργασία, με στόχο την εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης που δρουν στο Αιγαίο και στην ευρύτερη περιοχή. Ειδικότερα θα πρέπει να ασκηθεί από την Ευρώπη πίεση προς την Τουρκία, ώστε να ανταποκριθεί στις διμερείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της. Που απορρέουν από το πρωτόκολλο επανεισδοχής Ελλάδας – Τουρκίας, από το Μνημόνιο Συνεννόησης Frontex και Τουρκίας, καθώς και τη συμφωνία επανεισδοχής Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας. Οι υποχρεώσεις αυτές επιβάλλουν στην Τουρκία να συνεργαστεί στην αντιμετώπιση του ζητήματος, με ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο των συνόρων και στην καταπολέμηση των κυκλωμάτων παράνομης διακίνησης.

Τέλος, είναι σημαντικό για την Ευρωπαϊκή Ένωση να επενδύσει στην εξάλειψη των παραγόντων που δημιουργούν και γιγαντώνουν το κύμα μετανάστευσης. Να αναλάβει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της διεθνούς κοινότητας, για την αποκατάσταση συνθηκών σταθερότητας, ασφάλειας και ευημερίας στις περιοχές που σήμερα εγκαταλείπονται μαζικά από τους ανθρώπους τους. Πρόκειται για μια προσπάθεια η οποία μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα στη ρίζα του και να αποδώσει μακροπρόθεσμα στρατηγικά οφέλη για την Ευρώπη.

Η έξαρση του προσφυγικού και μεταναστευτικού ζητήματος είναι μια - τελευταία ίσως - ευκαιρία για την Ευρωπαϊκή Ένωση να αρθεί πάνω από τις αδυναμίες της. Να επαναβεβαιώσει τις αξίες της, να διασφαλίσει παράλληλα τη συνοχή και την ασφάλεια των μελών της. Δεν βοηθά το να θρηνούμε κάθε τόσο για τις ζωές που χάνονται στη Μεσόγειο και να μην μπορεί να ληφθεί εδώ και μήνες μια κοινή απόφαση για τη διαχείριση του προβλήματος.

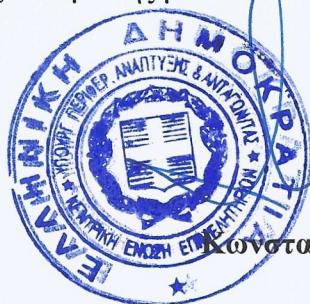
Όσο η Ευρώπη παραμένει διασπασμένη και αδρανής, το πρόβλημα θα γιγαντώνεται. Θα προκαλεί σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες στις χώρες υποδοχής. Κυρίως, όμως, θα λειπαίνει το έδαφος για την ενίσχυση των ακραίων ρευμάτων εθνικισμού και ρατσισμού. Θα δίνει τροφή σε λόγους και πράξεις που πλήττουν ευθέως τις θεμελιώδεις αξίες αλλά και τις μεγάλες κατακτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι τα ανοικτά σύνορα και η ελεύθερη διακίνηση των πολιτών της.

Προφανώς δεν υπάρχουν εύκολες λύσεις. Υπάρχουν όμως βασικές αρχές, που οφείλουν να αποτελέσουν πυξίδα πολιτικής:

- Η αρχή της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης.
- Η ενίσχυση της συνεργασίας με τρίτες χώρες προέλευσης και διέλευσης μεταναστών.
- Επιθετική πολιτική καταπολέμησης του κυκλώματος διακινητών.
- Σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας προσφύγων και μεταναστών, ως βασικό κριτήριο για κάθε πολιτική που εφαρμόζεται.

Σήμερα, η Ευρώπη οφείλει να κάνει αυτό που δεν κατάφερε σε σχέση με την κρίση χρέους. Να λειτουργήσει με κοινό όραμα, με συνοχή, με αποφασιστικότητα. Εάν δεν το κάνει το φάσμα της αμφισβήτησης, του απομονωτισμού, ακόμα και του εθνικισμού, θα γίνει ακόμη πιο ορατό. Η αποτελεσματική και συνεκτική αντιμετώπιση της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης, αναδεικνύεται σε ζήτημα επιβίωσης. Για τα εκατομμύρια των ανθρώπων που αναζητούν μια δεύτερη πατρίδα. Αλλά και για την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με την ελπίδα ότι θα συνεκτιμήσετε τις προτάσεις μας στη χάραξη της ευρωπαϊκής πολιτικής στο μείζον θέμα της μεταναστευτικής πολιτικής...

Μ'επίσημο,

Κωνσταντίνος Μίχαλος